Literatura com a instrument de desenrotllament humà en el segle XXI

written by David Auris Villegas | 2 d'October de 2025

En el segle XXI, invadit per la revolució de la intel·ligència artificial, la literatura es manté com un instrument d'extraordinari poder, capaç de potenciar vides. Enfront de canvis socials, tecnològics i culturals vertiginosos, també sorgixen crisis profundes: desigualtat, violència, conflictes, deterioració ambiental i un sistema educatiu que no sempre s'adapta amb agilitat als reptes globals.

La crisi educativa i la bretxa lectora s'erigixen en barreres concretes per a aconseguir els Objectius de Desenrotllament Sostenible (ODS), definits per l'ONU en 2015, per a erradicar la pobresa, protegir el planeta i garantir la pau, una educació de qualitat i la prosperitat **per a 2030**. Enfront dels desafiaments d'esta època, la literatura és un far educatiu, asseguren els experts. Llegir no és només un acte acadèmic, sinó una ferramenta per a desenrotllar el capital humà, formar ments crítiques i cors conscients. Com assenyala l'autor xilé Antonio Skármeta, **la literatura és essencial en l'educació perquè desenrotlla pensament crític, consciencia ètica i compromís amb la pau**. En cada etapa educativa, des de la infància fins a la universitat, els relats, novel·les, assajos,

poesia i teatre enfortixen habilitats lingüístiques i sembren valors com ara la pau, el respecte, l'ètica global, l'empatia, la solidaritat i la convivència democràtica. La lectura és un dret humà. Audrey Azoulay, directora de la UNESCO, afirma:

> ***«La lectura, com a dret i bé cultural, enfortix l'autonomia, la solidaritat i la sostenibilitat en nodrir la imaginació i la identitat col·lectiva. Perquè llegir ens ajuda a vore el món replet d'oportunitats i eixe benefici haurà d'arribar a tots els ciutadans del globus.»***

A més, produir literatura convertix als estudiants en creadors de continguts, emprenedors i innovadors, claus per a l'assoliment del maneig de les habilitats del segle XXI. L'OCDE ressalta que, per a aconseguir esta habilitat, es requerix una educació al llarg de la vida, integrant allò formal i informal, i centrada en el pensament crític, creativitat, cooperació, alfabetització digital i un enfocament ètic i cívic que permeta prosperar en un món disruptiu.

En definitiva, la literatura a les escoles impulsa el desenrotllament humà educant ciutadans crítics, empàtics, responsables i emprenedors. Com sosté Mario Vargas Llosa:

> ***«La literatura crea una fraternidad dentro de la diversidad humana y eclipsa las fronteras que erigen la ignorancia, las ideologías y las religiones.»***

Llegir, escriure i publicar és sembrar un ram d'oportunitats en la vida de les persones.

Imatge: Freepik